

Závěr

Tato monografie, založená na autorčině disertační práci z roku 2010, je zaměřena na výzkum jedné složky tradičního indického divadla – komunikace herce s divákem prostřednictvím gest rukou. Naším hlavním cílem bylo zjistit, na jakých principech se vyjadřování prostřednictvím mudr v performančních aktivitách Indie zakládá, zda jde o komunikaci prostřednictvím svébytného jazykového systému, který je schopen vyjádřit jakoukoli věc, myšlenku, emoci atd.

Snažili jsme se zjistit, zda mohou být mudry chápány jako svébytný jazykový systém, to jest systém, v němž je možné vyjádřit vše, co je možno sdělit přirozeným lidským jazykem. Dospěli jsme k závěru, že můžeme na základě několika lingvistických parametrů, jako je například produktivita ve slovtvorbě, možnosti gramatiky apod., konstatovat, že jazyk mudr, který se používá v divadelní komunikaci, lze skutečně označit za svébytný jazykový systém, který má navíc možnost se vyvíjet podobně jako přirozené jazyky. Je však třeba dodat, že zde máme co do činění s jazykem používaným při komunikaci v umění, to jest jazykem umělecké komunikace. Právě z této skutečnosti plynou jistá specifika komunikace prostřednictvím mudr v oblasti divadla. Předně, nejde v ní jen o to, aby byla předána informace, ale je mnohdy třeba „sdělit“ informaci zcela jiné podstaty – především emoci, či dokonce nejjemnější nuance emocí. Právě to je součástí konceptu teorie rasy, v jejichž intencích se komunikace prostřednictvím mudr realizuje. S mudrami tak spolukomunikují i ostatní části těla za účelem vzbudit kýženou rasu, tj. citově-estetický účinek divadelního představení na diváka.

Systém mudr tedy můžeme nazývat jazykem, ale je přitom třeba od procesu, kdy se tímto jazykem komunikuje, neoddělovat estetickou funkci a účel citově-estetické účinnosti na adresáta či příjemce daného sdělení.

V této monografii jsme se snažili najít možnosti, jak přistupovat k tak specifické divadelní komunikaci, jakou umožňují indické mudry. Pokusili jsme se rovněž nastínit, jaká je teoretická využitelnost poznatků o tomto fenoménu, obzvláště v kontextu sémiotiky nebo při reflexi interkulturních divadelních aktivit. Zkoumané materiály a problémy nás mohou v budoucnu nasměrovat v našich dalších textech, v nichž bychom rádi některé dílčí problémy rozpracovali. Doufáme rovněž, že naše pojednání o problematice mudr může i v české divadelní praxi, která by se chtěla nechat inspirovat indickým tradičním divadlem, pomoci najít cestu, jak se tomuto stále ještě exotickému inspiračnímu zdroji více přiblížit.